

Mgr Mariusz Liskowski
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Zakres znaczeniowy wynagrodzenia w postępowaniu egzekucyjnym w administracji

The meaning of 'remuneration' in administrative enforcement proceedings

Abstrakt

Ustawa – o postępowaniu egzekucyjnym w administracji zawiera legalną definicję terminu „wynagrodzenie”, nadto posługuje się zwrotami „wynagrodzenie ze stosunku pracy”, „egzekucja z wynagrodzenia za pracę”. Mając na względzie powszechne stosowanie przez administracyjne organy egzekucyjne środka egzekucyjnego w postaci wynagrodzenia za pracę, jawi się pytanie, czy ustawa posługuje się wyrażeniem „wynagrodzenie” w tym samym znaczeniu, co w powyższych zwrotach? Artykuł stanowi próbę poszukiwania odpowiedzi na powyższe. W tym celu, w pierwszej kolejności, oś badań odniesiono do ustalenia znaczenia terminu „wynagrodzenie” w ujęciu przepisów ustawy. Dalsze dociekania poświęcono porównawczemu zestawieniu ustalonego znaczenia terminu „wynagrodzenie” ze zwrotami „wynagrodzenie ze stosunku pracy”, „egzekucja z wynagrodzenia za pracę”. Wyznaczone cele determinują zastosowaną metodę badawczą formalno-dogmatyczną, która powinna przyczynić się do udzielenia odpowiedzi na postawione pytanie.

Abstract

The Act on Enforcement Proceedings in Administration contains a legal definition of the term „remuneration”, moreover, it uses the phrases „remuneration

from the employment relationship”, „execution from remuneration for work”. Considering the widespread use of an enforcement measure in the form of remuneration for work by administrative enforcement authorities, the question arises whether the Act uses the expression „remuneration” in the same sense as in the above phrases. The article is an attempt to seek answers to the above questions. For this purpose, first of all, the axis of research was related to the determination of the meaning of the term „remuneration” within the meaning of the provisions of the Act. Further research was devoted to a comparative comparison of the established meaning of the term „remuneration” with the phrases „remuneration from the employment relationship”, „execution from remuneration for work”. The set objectives determine the applied research formal-dogmatic method, which should contribute to answering the question.

Uwagi wprowadzające

Z okazji obchodzonej w roku 2017 pięćdziesiątej rocznicy obowiązywania ustawy – Postępowanie egzekucyjne w administracji¹ przez cały rok organizowano liczne spotkania naukowe². Wygłoszone referaty, przeprowadzone dyskusje i podjęte wątki pozostające w orbicie ustawy, stały się punktem wyjścia w podjęciu refleksji zmierzającej do ustalenia znaczenia wynagrodzenia w postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Wydaje się, że do tej pory zakres przedmiotowy niniejszego artykułu, mimo pół wieku obowiązywania ustawy, nie doczekał się głębszej analizy w prowadzonym dotąd dyskursie naukowym³.

¹ Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, Dz.U. z 17 r.z. 1201 ze zm., t.j., dalej jako: ustawa, postępowanie egzekucyjne w administracji, p.e.a.

² Jubileusz ten był obchodzony, m.in. w Katedrze Prawa Administracyjnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, która w dniu 11 maja 2017 r. zorganizowała konferencję zatytułowaną *Ochrona praw jednostki w postępowaniu egzekucyjnym w administracji*.

³ Autorzy licznych publikacji skupiają się przede wszystkim na przedstawieniu procedury egzekucyjnej w administracji w tym z wynagrodzenia za pracę, nie wyjaśniając jednak rozumienia wynagrodzenia w tych przepisach. Tak m.in. J. Dmowska, *Postępowanie egzekucyjne w administracji*, Warszawa 1998, s. 24 i nast.; P. Przybysz, *Egzekucja Administracyjna*, Warszawa 1999, s. 167; B. Adamiak, *Środki egzekucyjne* [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Polskie postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne*, Warszawa 2001, s. 429; E. Ochendowski, *Postępowanie administracyjne ogólne, egzekucyjne, i sądownoadministracyjne. Wybór orzecznictwa*, Toruń 2005, s. 261; M. Susałko, *Postępowanie egzekucyjne w administracji*, Warszawa 2009, s. 93 i nast.; P. Rączka, *Środki egzekucyjne należności pieniężnych* [w:] T. Jędrzejewski, M. Masternak, P. Rączka, *Administracyjne postępowanie egzekucyjne*, Toruń 2013, s. 146 i nast.; P. Ostojski, W. Piątek, *Egzekucja administracyjna świadczeń pieniężnych*, Wrocław 2014, s. 162 i nast.; Z.R. Kmiecik, *Postępowanie administracyjne, postępowanie egzekucyjne*

W literaturze przedmiotu bowiem można doszukać się raptem pojedynczych publikacji, w których zmagano się z ustaleniem rozumienia wynagrodzenia za pracę w postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁴.

Sytuacja taka zdumiewa. W doktrynie przedmiotu podkreśla się, że ten środek egzekucyjny odgrywa doniosłą rolę w praktyce organów egzekucyjnych, będąc jednym z najczęściej stosowanych i skutecznych zarazem⁵. Ustawa zawiera w swej treści legalną definicję wynagrodzenia⁶, a inne jej przepisy posługują się zwrotami „wynagrodzenie ze stosunku pracy”, jak również „egzekucja z wynagrodzenia za pracę”⁷. W świetle przywołanej aparatury pojęciowej jawią się pytania: po pierwsze, czy ustawa posługuje się wynagrodzeniem w tym samym znaczeniu, o którym mowa w treści art. 1a pkt 17, po drugie zaś, jaki jest zakres znaczeniowy wynagrodzenia w świetle przepisów ustawy?

Prawna definicja wynagrodzenia

Zgodnie z art. 1a pkt 17 p.e.a. przez wynagrodzenie należy rozumieć „[...] wynagrodzenia oraz niewyłączone spod egzekucji inne świadczenia pieniężne związane z pracą lub funkcją wykonywaną przez zobowiązanego na podstawie stosunku pracy oraz innej podstawie, jeśli z tego tytułu zobowiązany otrzymuje okresowe świadczenia pieniężne”. Wydaje się, że przywołana definicja jest mało zrozumiała, aby nie ująć dosadniej, jest niejasna, co sprawia, że trudno

w administracji i postępowanie sądowoadministracyjne, Warszawa 2017, s. 281 i nast.; M. Szubiakowski, *Postępowanie egzekucyjne w administracji* [w:] *Postępowanie administracyjne: ogólne, podatkowe, egzekucyjne i przed sądami administracyjnymi*, red. M. Wierzbowski, Warszawa 2017, s. 393 i nast. Podobnie w opracowaniach komentatorskich, tak m.in.: K. Jandy-Jendrośka, *System administracyjnego postępowania wykonawczego* [w:] *System prawa administracyjnego*, tom III, red. T. Rabska, J. Łętowski, Wrocław 1978, s. 283 i nast.; T. Jędrzejewski, P. Rączka, *Postępowanie egzekucyjne w administracji komentarz*, Gdańsk 2000, s. 184 i nast.; D. Jankowiak, *Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym, komentarz*, Wrocław 2011, s. 788 i nast.; P. Przybysz, *Postępowanie egzekucyjne w administracji, komentarz*, Warszawa 2015, s. 342 i nast.; R. Hauser, *Egzekucja z wynagrodzenia za pracę* [w:] *Postępowanie egzekucyjne w administracji komentarz*, red. tenże, A. Skoczylas, Warszawa 2016, s. 383 i nast.

⁴ Tak m.in. A. Kosut, W. Perdeus, *Egzekucja administracyjna z wynagrodzenia za pracę* [w:] *System egzekucji administracyjnej*, red. J. Niczyporuk, S. Fundowicz, J. Radwanowicz, Warszawa 2004, s. 313–323; I. Piotrowiak, *Jednostka w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym z wynagrodzenia za pracę*, „Przegląd Prawa Publicznego” 2010, nr 4, s. 71–85.

⁵ Zob. m.in. K. Jandy-Jendrośka, *System...*, s. 282; D. Jankowiak, *Ustawa...*, s. 786; P. Ostojński, W. Piątek, *Egzekucja...*, s. 162; P. Rączka, *Środki...*, s. 146; R. Hauser, *Egzekucja z wynagrodzenia za pracę* [w:] *Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz*, red. R. Hauser, A. Skoczylas, Warszawa 2014, s. 364.

⁶ Artykuł 1a pkt 17 p.e.a.

⁷ Artykuł 9 § 1 oraz rozdział 2 działu II. p.e.a.

doszukać się jej zasadniczego celu. Tym samym można nabrać przekonania, że definicja ta, niewiele objaśniając, wprowadza zamęt pojęciowy, szczególnie wobec braku prawnej definicji wynagrodzenia za pracę w kodeksie pracy. Nadto, jak się wydaje, wynagrodzenie w rozumieniu ustawy wykracza poza margines prawa pracy, skoro oprócz stosunku pracy ustawa odnosi się jeszcze do innych stosunków prawnych. Antycypując dalsze rozważania, wskazać należy, że przywołana definicja odbiega od znaczenia wynagrodzenia za pracę prezentowanego w piśmiennictwie i orzecznictwie prawa pracy. Jaki jest zatem zakres znaczeniowy wynagrodzenia w ujęciu postępowania egzekucyjnego w administracji?

Błąd idem per idem

Przede wszystkim wydaje się, że analizowana definicja została dotknięta defektem błędnego koła (*circulus in definiendo*) w postaci bezpośredniej, określanej również jako to samo przez to samo (idem per idem). Zauważyć należy, że termin „wynagrodzenie” definiowany jest poprzez odwołanie do niego samego, poprzez użyty zwrot „wynagrodzenia”. Innymi słowy w definiensie, który w tym konkretnym przypadku stanowi zwrot „wynagrodzenia” – odmieniony w liczbie mnogiej, występuje również w definiendum w liczbie pojedynczej – „wynagrodzenie”. W dalszej części definicji, definiens zawiera dodatkowe elementy składające się na pojęcie „wynagrodzenia”, ale mimo wszystko definicję tę uznać należy za wadliwą, obarczoną właśnie błędem – to samo przez to samo⁸. Przepisy ustawy w żadnej swej części nie wskazują, co należy rozumieć przez zwrot „wynagrodzenia”. Nie zrażając się powyższym, pozostając jednocześnie w płaszczyźnie dyrektywy języka prawnego w ramach wykładni językowej, zgodnie z przyjętymi kanonami w teorii i filozofii prawa⁹, przejść należy do analizy pozostałych części zwrotów, którymi posługuje się ustawa w treści art. 1a pkt 17 p.e.a.

⁸ Zob. m.in. T. Kotarbiński, *Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1990, s. 50 i nast.; T. Chodkowski, *Definicje* [w:] *Elementy logiki prawniczej. Definicje, podziały i typy argumentacji*, red. E. Nieznański, Warszawa–Poznań 2000, s. 33; S. Lewandowski, H. Machińska, *Definicje* [w:] *Logika dla prawników*, red. A. Malinowski, Warszawa 2015, s. 66.

⁹ Zob. na ten temat m.in. L. Morawski, *Zasady wykładni prawa*, Toruń 2010, s. 116 i nast., *passim* oraz powołana tam literatura.

Inne świadczenia pieniężne niewyłączone spod egzekucji i ich ochrona

W dalszej części analizowanej definicji występuje wyrażenie „[...] oraz niewyłączone spod egzekucji inne świadczenia pieniężne związane z pracą lub funkcją wykonywaną przez zobowiązanego [...]”¹⁰. Przywołany fragment odnieść należy do tej części ustawy, w której mowa jest o ograniczeniach prowadzenia egzekucji z wynagrodzenia za pracę, w celu ustalenia tych świadczeń, do których nie można skierować egzekucji. Więc pozostałe świadczenia pieniężne będą mieścić się w definicji „wynagrodzenia” i będą podlegać egzekucji. Zważyć należy na przywołany już wcześniej art. 9 § 1 p.e.a., zgodnie z którym wynagrodzenie ze stosunku pracy podlega egzekucji w zakresie przewidzianym w kodeksie pracy. Sumą wskazanych rozważań może być twierdzenie, że przepis ten ma celu zagwarantowanie zobowiązanemu minimum egzystencji¹¹. Jak już wcześniej wskazano przepis ten posługuje się zwrotem „wynagrodzenie ze stosunku pracy”, czyniąc tym samym bezpośrednio odniesienie do prawa pracy i jego centralnej instytucji – stosunku pracy¹².

Rozdział II działu trzeciego kodeksu pracy¹³ *Ochrona wynagrodzenia za pracę*, do którego odsyła przywołany wyżej przepis ustawy, stanowi zasadniczy rdzeń tej ochrony. Zważyć należy na granice potrąceń z wynagrodzenia za pracę pracownika, które podlegają zmniejszeniu do wysokości 3/5 przy egzekucji świadczeń alimentacyjnych oraz do wysokości 1/2 przy egzekucji innych należności niż świadczenia alimentacyjne¹⁴. Należy mieć również na uwadze kwotę wolną od potrąceń, tj. kwotę wynagrodzenia za pracę otrzymywanego przez pracownika w wysokości odpowiadającej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę¹⁵, która w sytuacji prowadzenia egzekucji należności innych niż świadczenia alimentacyjne nie podlega zajęciu¹⁶.

¹⁰ W niniejszym opracowaniu przyjęto rozumienie świadczeń pieniężnych jak w prawie cywilnym – przekazanie z majątku dłużnika do wierzyciela określonej wartości majątkowej wyrażonej w jednostkach pieniężnych. Tak m.in. Z. Radwański, *Prawo zobowiązań*, Warszawa 1986, s. 58 i nast.; Z. Radwański, A. Olejniczak, *Zobowiązania – część ogólna*, Warszawa 2012, s. 56 i nast.

¹¹ Tak WSA w Kielcach w wyroku z 3.09.2009 r., I SA/Ke 234/09, LEX 566370.

¹² Zob. m.in. J. Piątkowski, *Aksjologiczne i normatywne podstawy prawa stosunku pracy*, Toruń 2017, s. 73 i nast., *passim*.

¹³ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, Dz.U. z 2016 r. poz. 1666 ze zm., t.j.

¹⁴ Art. 87 § 3 pkt 1 i 2 k.p.

¹⁵ Kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę jest corocznie ustalana w trybie przewidzianym przepisami ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, Dz.U. z 2017 r. poz. 847 ze zm., t.j.

¹⁶ Art. 87¹ § 1 pkt 1 k.p.

W dalszej części art. 9 p.e.a. stanowi swoiste ograniczenie możliwości prowadzenia egzekucji ze świadczeń jak z wynagrodzenia za pracę, w zakresie wyżej przedstawionym. Jednocześnie ustawa wymienia te świadczenia, wskazując na: zasiłki dla bezrobotnych, dodatki aktywizacyjne, stypendia oraz dodatki szkoleniowe¹⁷, jak również na należności przypadające członkom rolniczych spółdzielni produkcyjnych i członków ich rodzin z tytułu pracy w takiej spółdzielni oraz wszystkich innych świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania się¹⁸. W świetle powyższego można nabrać przekonania, że przepisy postępowania egzekucyjnego w administracji formułują swoisty katalog świadczeń, które w kontekście możliwości prowadzenia egzekucji (dokonywania potrąceń) są traktowane jak wynagrodzenie za pracę ze stosunku pracy, choć nimi nie są. Wskazane powyżej świadczenia podlegają ograniczeniu prowadzenia egzekucji, w tych samych granicach jak wynagrodzenie za pracę.

Mogłoby się wydawać, że katalog świadczeń, o których mowa w treści przywołanych przepisów ustawy, stanowi ich enumeratywne wyliczenie. Zwrócić jednak należy szczególną uwagę na końcową treść art. 9 § 2 ustawy, aby przekonać się, że jest inaczej. Użyty zwrot art. 9 § 2 *in fine* p.e.a. stanowi „[...] oraz wszystkich świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania”. Przepis ten odnosi się zatem do wszystkich świadczeń pieniężnych otrzymywanych przez zobowiązanego na podstawie innych stosunków niż stosunek pracy. Przykładowo wskazać należy na stosunki cywilnoprawne, w szczególności najczęściej stosowane w praktyce umowy o dzieło, zlecenia czy szereg innych umów nienazwanych¹⁹.

Żaden przepis ustawy nie nadaje prawnego znaczenia użytego słowa „powtarzających się”. Można zatem odnieść się poprzez wnioskowanie z podobieństwa, konkretnie analogię z prawa (*analogia iuris*) odwołać się do znaczenia świadczeń okresowych wypracowanych w doktrynie prawa cywilnego, które rozumiane są jako czynności powtarzające się cyklicznie, w z góry ustalonych odstępach czasu, periodycznie spełniane²⁰, mających m.in. zastosowanie w przepisach dotyczących najmu czy renty²¹. Tak rozumiane świadczenia wskazują na

¹⁷ Świadczenia przewidziane w przepisach ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Dz.U. z 2017 poz. 1065 ze zm., t.j., dalej jako u.p.z. Zob. art. 2 ust. 1 pkt 9 i 35 w zw. z art. 41, art. 71, art. 83 i wydane na jego podstawie rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 6 października 2004 r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, dodatku szkoleniowego, stypendium i dodatku aktywizacyjnego, Dz.U. 2004, N 219, poz. 2222).

¹⁸ Art. 9 § 2 p.e.a.

¹⁹ Zob. artykuły 627–646, 734–751 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, Dz.U. z 2017 poz. 459 ze zm., t.j. Szerzej na ten temat piszą m.in. Z. Radwański i J. Panowicz-Lipska, *Zobowiązania – część szczegółowa*, Warszawa 2008, s. 157 i nast.

²⁰ Tak m.in. Z. Radwański, *Prawo...*, s. 53, *passim*.

²¹ Art. 659 k.c. w zw. z art. 669, 903 i 904 k.c.

zasadniczy cel ich wypłaty – utrzymanie się, zaspokojenie potrzeb życiowych²². Powyższe prowadzi zatem do wniosku, że w użytym kontekście powtarzające się świadczenia należy rozumieć jako okresowe²³. Tak ustalone znaczenie świadczeń powtarzających się nawiązuje nie tylko do cech charakterystycznych wynagrodzenia za pracę, o których mowa w kodeksie pracy²⁴, ale również do ich zasadniczego celu – utrzymania się.

Odrębny problem stanowi próba skatalogowania świadczeń pieniężnych podlegających egzekucji, jak wynagrodzenie za pracę w prawie pracy. Wydaje się jednak, że ujęcie tych świadczeń i utworzenie zamkniętego katalogu z góry skazane jest na niepowodzenie. Zgodnie ze swobodą zawierania umów w prawie cywilnym, strony w myśl swojego uznania kształtują treść łączącego ich stosunku prawnego, bacząc jedynie na to, aby treść lub cel kształtowanego przez nie stosunku nie były sprzeczne z jego właściwościami (naturą), ustawą, jak również zasadami współżycia społecznego²⁵. Zważywszy na szereg umów nienazwanych, wydaje się niemożliwością sporządzenie pełnego katalogu świadczeń pieniężnych wynikających z tych kontraktów, podpadających pod definicję wynagrodzenia w ustawie. Nadto wskazana swoboda kontraktowa świadczy o występowaniu zjawiska określanego jako „[...] ekspansja prawa pracy poza teren mu właściwy”²⁶, czyli ciągle żywe zainteresowanie zatrudnieniem poza stosunkiem pracy i zastępowanie zatrudnienia pracowniczego niepracowniczym, co stanowi przedmiot odrębnych rozważań w prawie pracy²⁷.

Zwrócić również należy uwagę na walor praktycznej ochrony tych świadczeń, który, jak się wydaje, traci na znaczeniu. Argumentem uzasadniającym to stanowisko jest problem natury czysto praktycznej. Mianowicie, w jaki sposób zobowiązany, w stosunku do którego prowadzona jest egzekucja z wynagrodzenia za pracę ma wykazać, że zajęte świadczenia przez organ egzekucyjny służą jego utrzymaniu się i winny podlegać zajęciu zgodnie z przepisami kodeksu

²² Nowy słownik języka polskiego PWN, red. E. Sobol, Warszawa 2002, s. 1099.

²³ Powtarzalny jest synonimem okresowego, <https://sjp.pwn.pl/slowniki/periodyczne.html> [dostęp: 19.12.2017]. Zob. Wyrok WSA w Warszawie z 22.11.2010 r., III SA/Wa 223/10, LEX 1148202.

²⁴ Por. art. 85 § 1 i § 2 k.p.

²⁵ Art. 353¹ k.c.

²⁶ Tak M. Świąćicki, *Przedmiot prawa pracy* [w:] Z. Salwa, W. Szubert, M. Świąćicki, *Podstawowe problemy prawa pracy*, Warszawa 1957, s. 28 i nast.

²⁷ Zob. m.in. Z. Kubot, *Stosunek pracy* [w:] Z. Kubot, T. Kuczyński, Z. Masternak, H. Szurgacz, *Prawo pracy Zarys wykładu*, Warszawa 2010, s. 75 i nast.; B.M. Ćwiertniak, *Stosunek pracy* [w:] *Prawo Pracy i Ubezpieczeń Społecznych*, red. K.W. Baran, Warszawa 2013, s. 143 i nast.; K. Żywolewska, *Zawarcie umowy cywilnoprawnej zamiast umowy o pracę – wybrane problemy* [w:] *Elastyczne formy zatrudnienia i organizacji czasu pracy*, red. A. Bieliński, A. Giedrewicz-Niewińska, M. Szablowska-Juckiewicz, Warszawa 2015, s. 119 i nast. oraz przywołane tam orzecznictwo, J. Piątkowski, *Aksjologiczne...*, s. 31.

pracy, jeśli podstawa jego zatrudnienia wynika ze stosunku cywilnego, a nie prawa pracy. Kolejna sytuacja sprowadza się do tego, czy wskazaną powyżej okoliczność należy jedynie uprawdopodobnić, czy też należy ją udowodnić oraz przede wszystkim, w jaki sposób to uczynić. Ustawa milczy na ten temat, zaś przewidziane rozwiązania w zakresie stosowania najmniej uciążliwych środków egzekucyjnych²⁸ uznać należy za niewystarczające w kontekście wyżej zasygnalizowanych okoliczności²⁹. Powyższe zatem każe twierdzić, że wnioski kierowane przez zobowiązanych do organów egzekucyjnych, we wskazanym wyżej zakresie, rozpoznawane są uznaniowo, mają charakter indywidualny. Zatem można nabrać przekonania, że przewidziany w ustawie walor ochronny odnoszący się do świadczeń powtarzających się w celu utrzymania, uznać należy za godny pożałowania i wysunąć należy pilny postulat zmian w tym zakresie.

Świadczenia pieniężne związane z pracą lub wykonywaną funkcją i ich okresowość

Użyty w dalszej części definicji zwrot „[...] związane z pracą lub funkcją wykonywaną przez zobowiązanego na podstawie stosunku pracy oraz innej podstawie, jeżeli z tego tytułu zobowiązany otrzymuje okresowe świadczenia pieniężne” odnosi się do stosunku pracy, innych stosunków prawnych, jak również zajmowanej funkcji. Przepis ten jednak nie wymienia, choćby tylko przykładowo, żadnego z „innych stosunków”. Wydaje się, że użyta terminologia nie ukazuje istoty analizowanego fragmentu definicji, a jedynie wprowadza, już po raz kolejny, zamęt pojęciowy. O ile pracę wykonywaną przez zobowiązanego można „łączyć” zarówno ze stosunkiem pracy, jak również z innymi stosunkami, przykładowo wcześniej wskazanymi już stosunkami cywilnymi, o tyle znacznie trudniej zrozumieć występujący zwrot „funkcja”, który w ogóle nie powinien być związany z pracą poprzez występujący w analizowanym fragmencie przepisu spójnik „lub”. Jednak powyższe rozumienie prowadzi do absurdalnych konsekwencji.

Co oznacza zatem użyta w podanym fragmencie „funkcja”? Wydaje się, że zwrotu tego nie można utożsamiać z zajmowanym stanowiskiem przez zobowiązanego w ramach istniejącego stosunku pracy. Więcej, zwrot ten należy raczej wyprowadzić w ogóle poza orbitę stosunku pracy i odnieść do innych niż pracownicze stosunki. Innymi słowy funkcję w analizowanym fragmencie ustawy odnieść należy wszędzie tam, gdzie praca jest wykonywana poza stosunkami

²⁸ Art. 7 § 1 i 2 p.e.a.

²⁹ Zob. stanowisko wyrażone m.in. w wyroku WSA w Białymstoku z 28.05.2008 r., I SA/Bk 88/08, LEX nr 399359.

pracy, a zapłata za nią przybiera postać świadczeń pieniężnych wypłacanych systematycznie, w pewnych odstępach czasu, o czym stanowi art. 1a pkt 17 *in fine* p.e.a. Powyższe rozumienie użytego wyrażenia „funkcja” prowadzi do wniosku, że świadczenia pieniężne otrzymywane przez zobowiązanego poza stosunkami pracy stanowią istotę wynagrodzenia w ujęciu ustawy i jednocześnie zasadniczą różnicę w odniesieniu do rozumienia wynagrodzenia na gruncie prawa pracy. To właśnie świadczenia wypłacane w ramach zawartych innych stosunków niż stosunki pracy, wychodzą poza nawias doktrynalnej definicji wynagrodzenia wypracowanej w prawie pracy³⁰.

Praca, jak wskazano wcześniej, może być wykonywana na podstawie różnych stosunków prawnych. Pozostawiając poza marginesem rozważań zagadnienie samozatrudnienia oraz zatrudnienia pracowniczego, zwrócić należy uwagę na zatrudnienie o charakterze niepracowniczym. W piśmiennictwie prawa pracy, najczęściej do tego zatrudnienia zalicza się stosunki: administracyjnoprawne, cywilnoprawne i ustrojowo-prawne³¹. Ogólnie ujmując, za powszechnie przyjętym znaczeniem w literaturze prawa pracy, pozostawiając jednocześnie na marginesie różne definicje legalne³², zatrudnienie można rozumieć jako zawodowe wykonywanie prac albo podejmowane działania lub też świadczenie usług na rzecz określonych podmiotów za wynagrodzeniem³³.

Wydaje się, że funkcję, o której mowa w analizowanym fragmencie ustawy, można rozumieć również w innej płaszczyźnie. Wypada odwołać się do rozumienia znaczenia tego słowa w języku potocznym, w którym funkcja oznacza m.in. czynność, działanie, rolę, stanowisko, pracę, obowiązek³⁴. Tak rozumianą funkcję należy utożsamiać nie tylko z obowiązkami społecznymi i obywatelskimi z racji sprawowania czynności i zadań powszechnie związanych z pełnieniem funkcji publicznych czy państwowych – funkcja posła, senatora etc. w ramach

³⁰ Por. W. Grześkiewicz, *Wynagrodzenie* [w:] *Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, red. D.R. Kijowski, Warszawa 2015, s. 83. Jednocześnie Autor ten podaje przykładowe świadczenia otrzymywane przez parlamentarzystów, radnych, członków różnych organów kolegialnych etc.

³¹ Tak m.in. J. Jończyk, *Prawo pracy*, Warszawa 1992, s. 15; W. Sanetra, *Prawo Pracy*, Białystok 1994, s. 28; W. Sanetra, *Uwagi w kwestii zakresu podmiotowego kodeksu pracy* [w:] *Prawo pracy a wyzwania XXI wieku. Księga jubileuszowa Profesora Tadeusza Zielińskiego*, red. M. Matey-Tyrowicz, L. Nawacki, B. Wagner, Warszawa 2002, s. 315; M. Gersdorf, *Dział Drugi Stosunek pracy* [w:] *Kodeks pracy. Komentarz*, red. Z. Salwa, Warszawa 2008, s. 83 i nast.; B.M. Ćwiertniak, *Stosunek...*, s. 139; J. Piątkowski, *Aksjologiczne...*, s. 25 i nast.

³² Zob. legalną definicję zatrudnienia, o której mowa m.in. w art. 2 ust. 1 pkt 43 u.p.z. czy przyjętą w metodologii badań Głównego Urzędu Statystycznego w zarządzeniu nr 45 Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 28.12.1993 r. w sprawie zasad metodycznych statystyki zatrudnienia, wynagrodzeń i warunków pracy, Dz. Urz. GUS z 1993 Nr 23, poz. 130 ze zm.

³³ Tak m.in. B.M. Ćwiertniak, *Stosunek...*, s. 139.

³⁴ *Nowy słownik...*, s. 214.

stosunków ustrojowo-prawnych. Przede wszystkim „funkcję” w omawianym znaczeniu należy odnieść do pełnionych zadań i obowiązków o charakterze społecznym³⁵ w ramach samorządów zawodowych. Osoba pełniąca określoną funkcję działa jako reprezentant pewnej społeczności, występując w jej interesie i na jej rzecz, za co może otrzymywać świadczenia pieniężne, chociaż takimi nie zostały nazwane dosłownie³⁶.

Warta uwagi jest końcowa część analizowanego przepisu, która, jak się wydaje, stanowi warunek konieczny uznania otrzymywanych przez zobowiązanego świadczeń poza stosunkami pracy, do prawnej definicji wynagrodzenia w rozumieniu ustawy. Mianowicie zwrócić należy uwagę na cechę okresowości tych świadczeń. Można zatem nabrać przekonania, że zgodnie z art. 1a pkt 17 *in fine* p.e.a. świadczenia pieniężne otrzymywane przez zobowiązanego poza stosunkami pracy będą wchodzić w zakres pojęcia wynagrodzenia, jeśli zapłata za nie przybiera postać świadczeń wypłacanych systematycznie, w pewnych odstępach czasu³⁷. Zatem świadczenia uzyskiwane przez zobowiązanego, pozbawione tej cechy, znajdują się poza marginesem legalnej definicji wynagrodzenia.

W kontekście wskazanej cechy okresowości cenne uwagi zostały podkreślone w orzecznictwie. Co prawda, formułowane przez judykaturę poglądy nie mają formalnie mocy prawnie wiążącej, jednak wywierają one wpływ na orzeczenia innych sądów, zwłaszcza tych niższej instancji. Judykatura w odniesieniu do diety³⁸ stoi na stanowisku, że będzie ona miała charakter okresowy, a więc będzie podlegać egzekucji jak wynagrodzenie za pracę, jeśli termin jej wypłaty nie został przypisany do każdego kolejnego posiedzenia, a więc związany jest z upływem określonego czasu. Jeśli zaś zasady wypłacania diety są uzależnione od udziału delegata w konkretnym posiedzeniu, to świadczenia te tracą charakter okresowy, uzyskując status jednorazowy, bowiem przypisane są do każdego posiedzenia, a nie uzależnione od upływu czasu³⁹. Wydaje się, że powyższe stanowisko uznać należy za trafne, mogące znaleźć zastosowanie dla podobnych sytuacji występujących w praktyce.

³⁵ Por. wyrok NSA z 27.05.2014 r., II FSK 1593/12, LEX nr 1479163.

³⁶ Organy samorządów zawodowych podejmują uchwały o odpłatności osób wykonujących określone funkcje w danym samorządzie, zob. m.in. art. 84 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, Dz.U. z 2017 r. poz. 1277 ze zm., t.j., art. 24 pkt 9 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich Dz.U. z 2016 r. poz. 522 ze zm., t.j., (dalej: izb. rol.); por. wyrok SN z 14.01.1999 r., III SZ 4/98, LEX nr 36303.

³⁷ Odnosnie do periodiczności świadczeń otrzymywanych przez zobowiązanego była już mowa wcześniej.

³⁸ Przewidzianej na mocy art. 21a ustawy o izb. rol. przysługującej członkom walnego zgromadzenia, zarządu, komisji problemowych, komisji rewizyjnej, rady powiatowej izby i delegatowi do Krajowej Rady Izby Rolniczych.

³⁹ Zob. wyrok WSA w Warszawie z dnia 22.11.2010 r., III SA/Wa 223/10, LEX nr 1148202.

Podsumowanie

Przeprowadzone rozważania prowadzą do wniosku, że poddana analizie definicja stoi w opozycji do zasady – przepis jasny nie wymaga wykładni (*clara non sunt interpretanda*). Zatem prawna definicja wynagrodzenia, zamieszczona w słowniczku ustawowym, nie eliminuje wątpliwości interpretacyjnych, ale je mnoży. Przez co postawioną na początku niniejszego opracowania tezę można uznać za uzasadnioną.

Jak wskazano na wstępie, kodeks pracy nie zna prawnej definicji wynagrodzenia za pracę. Orzecznictwo i doktryna prawa pracy para się tym zagadnieniem, jednak do tej pory nie wypracowano jednolitego stanowiska w przedmiocie definiowania wynagrodzenia za pracę w języku prawniczym⁴⁰. Niemniej definicja wynagrodzenia przyjęta w procedurze egzekucyjnej w administracji znacznie odbiega od rozumienia wynagrodzenia za pracę w prawie pracy, jest od niej znacznie szersza. Zakres znaczeniowy terminu poddanego analizie, obejmuje wszystkie dochody otrzymywane przez zobowiązanego, bez względu na podstawę prawną jego zatrudnienia lub sprawowanej funkcji, jeśli mają one charakter okresowy, co zgodne jest z głównym celem ustawy. Jednak takie ujęcie analizowanej definicji obce jest proponowanym ujęciom wynagrodzenia za pracę w piśmiennictwie i orzecznictwie prawa pracy⁴¹.

Użyte nazewnictwo w analizowanej definicji nie pozostaje w związku z innymi przepisami ustawy i świadczy o braku spójności systemowej ustawy. Można zaryzykować stwierdzenie, że przewidziana w rozdziale 2 Działu II. *Egzekucja z wynagrodzenia za pracę*⁴² jest egzekucją z wierzytelności. W celu uzasadnienia powyższego stanowiska można posłużyć się następującymi argumentami. Po pierwsze rozdział 3 nosi tytuł *Egzekucja ze świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego i ubezpieczenia społecznego oraz renty socjalnej*⁴³, zaś rozdział następny *Egzekucja z rachunków bankowych i wkładów oszczędnościowych*⁴⁴.

⁴⁰ Zob. m.in. M. Liskowski, *Pojęcie wynagrodzenia za pracę w Kodeksie pracy*, „Pracownik i Pracodawca” 2016, t. 2, nr 2, s. 32–422, <http://dx.doi.org/10.12775/PiP.2016.012>.

⁴¹ Zob. m.in. M. Seweryński, *Wynagrodzenie za pracę. Pojęcie, regulacja, ustalenie*, Warszawa 1981, s. 38 i nast., B. Wagner, *Wynagrodzenie za pracę (Pojęcie, prawna ochrona i źródła regulacji)*, „Studia z zakresu prawa pracy i polityki społecznej” 1996, s. 139–154; K. Wróblewska, *Ochrona wynagrodzenia w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego*, „Praca i Zabezpieczenie Społeczne” 1999, nr 2, s. 37–422; L. Florek, T. Zieliński, *Prawo pracy*, Warszawa 2007, s. 184; B. Wagner, *Wynagrodzenie za pracę i jego związek z pracą, Człowiek, Obywatel, Pracownik. Studia z zakresu prawa. Księga Jubileuszowa poświęcona Profesor Urszuli Jackowiak*, „Gdańskie Studia Prawnicze”, 2007, t. XVII, s. 301–312.

⁴² Art. 72–78 p.e.a.

⁴³ Art. 79 p.e.a.

⁴⁴ Art. 80–88 p.e.a. w treści przedmiotowych przepisów, w wielu miejscach ustawa posługuje się zwrotem „wierzytelności”.

Przepisy kolejnego rozdziału już w brzmieniu tytułu *Egzekucja z innych wierzytelności pieniężnych i innych praw majątkowych*⁴⁵ sugerują, że prowadzona w trybie przepisów z poprzednich rozdziałów egzekucja jest w istocie rzeczy egzekucją z wierzytelności. Po drugie należy zauważyć, że organ egzekucyjny, kierując egzekucję do świadczeń pieniężnych zobowiązanego, traktowanych przez ustawę jak wynagrodzenie, dokonuje ich zajęcia „na przyszłość”, czyli właśnie wierzytelności wymagalnej w przyszłości, a nie świadczeń, które zostały już wypłacone zobowiązanemu. W tym drugim przypadku organ egzekucyjny może bowiem skierować egzekucję albo do ruchomości⁴⁶, albo rachunku bankowego zobowiązanego⁴⁷. Sumą wskazanych rozważań jest stwierdzenie, że bardziej adekwatnym nazewnictwem posługiwał się dekret z roku 1947⁴⁸, który w dziale II. *Egzekucja z wierzytelności pieniężnych i innych praw majątkowych* obejmował również sumy płatne okresowo, w tym wypłaty przyszłe⁴⁹.

W kontekście występującej w ustawie aparatury pojęciowej „wynagrodzenie”, „wynagrodzenie ze stosunku pracy”, „egzekucja z wynagrodzenia za pracę” można dostrzec kolejne braki spójności systemowej ustawy. O ile sam termin „wynagrodzenie” obejmuje w rozumieniu ustawy wszystkie dochody zobowiązanego, o tyle tam, gdzie ustawa posługuje się dodatkowymi zwrotami – „ze stosunku pracy”⁵⁰ bądź „za pracę”⁵¹ wydaje się, że należy odnieść się do rozumienia wynagrodzenia w prawie pracy. O ile, jak już wcześniej wskazano, art. 9 § 1 p.e.a. odsyła do kodeksu pracy i wynagrodzenie, o którym mowa w tym przepisie, rozumieć należy w znaczeniu przyjętym w doktrynie i orzecznictwie prawa pracy, o tyle nie można tego samego powiedzieć „o wynagrodzeniu za pracę”, o którym mowa w rozdziale 2 działu II ustawy. Za przyjęciem proponowanego stanowiska przemawia już sam tytuł tego rozdziału poprzez przyjęty zwrot w końcowej części „za pracę”, która może być wykonywana zarówno w ramach zatrudnienia pracowniczego, jak i poza nim. Nadto w treści art. 72 § 2 p.e.a. mowa jest zarówno o stosunku pracy i zleceniu, a więc jednym ze stosunków przypisanych dla prawa cywilnego. Wreszcie należy mieć na

⁴⁵ Art. 89–96m p.e.a., również we wskazanych przepisach mowa jest o wierzytelnościach.

⁴⁶ Zob. art. 97–111 p.e.a.

⁴⁷ Zob. art. 80–88 p.e.a.

⁴⁸ Dekret z dnia 28 stycznia 1947 r. o egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych, Dz.U. 1947 Nr 21, poz. 84 ze zm. Szerzej o rozwoju postępowania egzekucyjnego w administracji pisze m.in. B. Adamiak, *Zagadnienia ogólne egzekucji administracyjnej i administracyjnego postępowania egzekucyjnego* [w:] *Polskie...*, s. 400 i nast.

⁴⁹ Tak art. 107 dekretu z dnia 28 stycznia 1947 r. Zob. A. Andrzejewski, K. Lipiński, *Egzekucja administracyjna świadczeń pieniężnych. Komentarz*, Warszawa 1948, s. 196 i nast.

⁵⁰ Art. 9 § 1 p.e.a.

⁵¹ Tak m.in. art. 1a pkt 12a tiret 2, art. 72 § 1 p.e.a.

względnie szerokie rozumienie terminu „pracodawca”, którym jest każdy podmiot wypłacający wynagrodzenie w rozumieniu ustawy⁵².

Tezę o zamęcie pojęciowym można również odnieść do świadczeń wchodzących w zakres znaczeniowy analizowanej definicji i ich ochrony. Jak się wydaje, prawna definicja wynagrodzenia stanowi katalog świadczeń pieniężnych mieszczących się w jej zakresie, skoro obejmuje wszystkie dochody zobowiązanego. Więcej, w powiązaniu z innymi przepisami ustawy daje ochronę tym świadczeniom, które mają zapewnić utrzymanie na poziomie dla wynagrodzenia ze stosunku pracy, skoro ustawa odsyła do przepisów kodeksu pracy. Uczyniona jednak analiza każe poddać rewizji zbyt pochopnie zajęte stanowisko w tej sprawie. W ustawie bowiem brak jasnych kryteriów, na podstawie których podmiot⁵³ realizujący zajęcie w wyniku skierowania egzekucji do wynagrodzenia ma ustalić, które z wypłacanych przez niego świadczeń pieniężnych podlega ochronie jak wynagrodzenie za pracę ze stosunku pracy, a które już nie. Zatem wydaje się, że obecnie obowiązująca treść art. 9 § 2 *in fine* p.e.a., powinna ulec pilnej zmianie. Powyższe prowadzi do wysunięcia postulatu dokonania zmian w tym zakresie, tak aby w analizowanej definicji wystąpił zwrot „zatrudnienie” w rozumieniu doktryny prawa pracy. Zwrot ten z pewnością przyczyni się do większej przejrzystości prawnej definicji wynagrodzenia.

Wreszcie zważyć należy na doniosłość społeczną stosowanego środka egzekucyjnego w postaci wynagrodzenia za pracę, czyniąc jednocześnie uzupełnienie ogólnikowych twierdzeń przeważającej części autorów o jego zastosowaniu⁵⁴. Analizie poddano dane statystyczne o zastosowanych środkach egzekucyjnych posiadane przez izby skarbowe. Z dokonanych badań wynika, że wynagrodzenie za pracę należy do „czołówki” stosowanych środków egzekucyjnych, będąc czwartym w kolejności po rachunkach bankowych, zajętych pieniądzech u zobowiązanych i innych wierzytelnościach pieniężnych⁵⁵, co pozwala nabrać przekonania o trafności zakresu przedmiotowego niniejszego opracowania.

⁵² Art. 1a pkt 10 p.e.a.

⁵³ Czyli pracodawca w rozumieniu ustawy.

⁵⁴ Por. przywołaną literaturę w przypisie nr 3.

⁵⁵ Liczba dokonanych zajęć z wynagrodzenia za pracę wyniosła w: 2017 r. (do miesiąca 10/2017 r.) – 33 769, 2016 r. – 51 375, 2015 r. – 97 694, 2014 r. – 52 974, 2013 r. – 75 679, 2012 r. – 71 680. Opracowano na podstawie danych o liczbie czynności egzekucyjnych uznawanych za środek egzekucyjny przeprowadzonych w latach 2012–2017 z 16 izb administracji skarbowych w Polsce, przekazanych dzięki uprzejmości Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Kielcach, wg stanu na dzień 20 grudnia 2017 r.

Bibliografia

- Dekret z dnia 28 stycznia 1947 r. o egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych, Dz.U. Nr 21 poz. 84 ze zm.
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, Dz.U. 2017 poz. 459 ze zm., t.j.
- Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, Dz.U. 2017 poz. 1201 ze zm., t.j.
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, Dz.U. 2016 poz. 1666 ze zm., t.j.
- Zarządzenie nr 45 Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 28 grudnia 1993 r. w sprawie zasad metodycznych statystyki zatrudnienia, wynagrodzeń i warunków pracy, Dz. Urz. GUS z 1993 r. Nr 23 poz. 130 ze zm.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych, Dz.U. 2016 poz. 1315 ze zm., t.j.
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, Dz.U. 2017 poz. 1277 ze zm., t.j.
- Ustawa z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, Dz.U. 2017 poz. 847 ze zm.
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Dz.U. 2017 poz. 1065 ze zm., t.j.
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 6 października 2004 r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, dodatku szkoleniowego, stypendium i dodatku aktywizacyjnego, Dz.U. Nr 219 poz. 2222.
- Ustawa z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich, Dz.U. 2016 poz. 522 ze zm., t.j.

Orzecznictwo Sądów Administracyjnych

- Wyrok SN z dnia 14 stycznia 1999 r., III SZ 4/98, LEX 36303.
- Wyrok WSA w Białymstoku z dnia 28 maja 2008 r., I SA/Bk 88/08, LEX 399359.
- Wyrok WSA w Kielcach z dnia 3 września 2009 r., I SA/Ke 234/09, Lex nr 566370.
- Wyrok WSA w Warszawie z dnia 22 listopada 2010 r., III SA/Wa 223/10, Lex nr 1148202.
- Wyrok NSA z dnia 27 maja 2014 r., II FSK 1593/12, Lex nr 1479163.

Monografie

- Adamiak B., *Środki egzekucyjne* [w:] B. Adamiak, J. Borkowski, *Polskie postępowanie administracyjne i sądownicze administracyjne*, Warszawa 2001.
- Andrzejewski A., Lipiński K., *Egzekucja administracyjna świadczeń pieniężnych. Komentarz*, Warszawa 1948.

- Ćwiertniak B.M., *Stosunek pracy* [w:] *Prawo Pracy i Ubezpieczeń Społecznych*, red. K.W. Baran, Warszawa 2013.
- Dmowska J., *Postępowanie egzekucyjne w administracji*, Warszawa 1998.
- Florek L., Zieliński T., *Prawo pracy*, Warszawa 2007.
- Gersdorf M., *Dział Drugi Stosunek pracy* [w:] *Kodeks pracy Komentarz*, red. Z. Salwa, Warszawa 2008.
- Grześkiewicz W., *Wynagrodzenie* [w:] *Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, red. R. Kijowski, Warszawa 2015.
- Hauser R., *Egzekucja z wynagrodzenia za pracę* [w:] *Postępowanie egzekucyjne w administracji: komentarz*, red. R. Hauser, A. Skoczylas, Warszawa 2014.
- Hauser R., *Egzekucja z wynagrodzenia za pracę* [w:] *Postępowanie egzekucyjne w administracji komentarz*, red. R. Hauser, A. Skoczylas, Warszawa 2016.
- Jandy-Jendrośka K., *System administracyjnego postępowania wykonawczego* [w:] *System prawa administracyjnego*, tom III, red. T. Rabska, J. Łętowski, Wrocław 1978.
- Jankowiak D., *Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym, komentarz*, Wrocław 2011.
- Jędrzejewski T., Rączka P., *Postępowanie egzekucyjne w administracji komentarz*, Gdańsk 2000.
- Jończyk J., *Prawo pracy*, Warszawa 1992.
- Kmiecik Z.R., *Postępowanie administracyjne, postępowanie egzekucyjne w administracji i postępowanie sądownoadministracyjne*, Warszawa 2017.
- Kosut A., Perdeus W., *Egzekucja administracyjna z wynagrodzenia za pracę* [w:] *System egzekucji administracyjnej*, red. J. Niczyporuk, S. Fundowicz, J. Radwanowicz, Warszawa 2004.
- Kotarbiński T., *Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1990.
- Kotarbiński T., *Wykłady z dziejów logiki*, Warszawa 1985.
- Kubot Z., Kuczyński T., Masternak Z., Szurgacz H., *Prawo pracy. Zarys wykładu*, Warszawa 2010.
- Lewandowski S., Machińska H., *Definicje* [w:] *Logika dla prawników*, red. A. Malinowski, Warszawa 2015.
- Liskowski M., *Pojęcie wynagrodzenia za pracę w Kodeksie pracy*, „Pracownik i Pracodawca” 2016, t. 2, nr 2, <http://dx.doi.org/10.12775/PiP.2016.012>.
- Morawski L., *Zasady wykładni prawa*, Toruń 2010.
- Nieznański E., *O definicjach* [w:] *Elementy logiki prawniczej. Definicje, podziały i typy argumentacji*, red. E. Nieznański, Warszawa–Poznań 2000.
- Nowy słownik języka polskiego PWN, red. E. Sobol, Warszawa 2002.
- Ochendowski E., *Postępowanie administracyjne ogólne, egzekucyjne, i sądownoadministracyjne. Wybór orzecznictwa*, Toruń 2005.
- Ostojski P., Piątek W., *Egzekucja administracyjna świadczeń pieniężnych*, Wrocław 2014.
- Piątkowski J., *Aksjologiczne i normatywne podstawy prawa stosunku pracy*, Toruń 2017.

- Piotrowiak I., *Jednostka w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym z wynagrodzenia za pracę*, „Przegląd Prawa Publicznego” 2010, nr 4.
- Przybysz P., *Egzekucja administracyjna*, Warszawa 1999.
- Przybysz P., *Postępowanie egzekucyjne w administracji, komentarz*, Warszawa 2015.
- Radwański Z., Olejniczak A., *Zobowiązania – część ogólna*, k, Warszawa 2012.
- Radwański Z., Panowicz-Lipska J., *Zobowiązania – część szczegółowa*, Warszawa 2008.
- Radwański Z., *Prawo zobowiązań*, Warszawa 1986.
- Rączka P., *Środki egzekucyjne należności pieniężnych* [w:] T. Jędrzejewski, M. Maśternak, P. Rączka, *Administracyjne postępowanie egzekucyjne*, Toruń 2013.
- Sanetra W., *Prawo Pracy*, Białystok 1994.
- Sanetra W., *Uwagi w kwestii zakresu podmiotowego kodeksu pracy* [w:] *Prawo pracy a wyzwania XXI wieku. Księga jubileuszowa Profesora Tadeusza Zielińskiego*, red. M. Matey-Tyrowicz, L. Nawacki, B. Wagner, Warszawa 2002.
- Seweryński M., *Wynagrodzenie za pracę. Pojęcie, regulacja, ustalenie*, Warszawa 1981.
- Susałko M., *Postępowanie egzekucyjne w administracji*, Warszawa 2009.
- Szubiakowski M., *Postępowanie egzekucyjne w administracji* [w:] *Postępowanie administracyjne: ogólne, podatkowe, egzekucyjne i przed sądami administracyjnymi*, red. M. Wierzbowski, Warszawa 2017.
- Święcicki M., *Przedmiot prawa pracy* [w:] Z. Salwa, W. Szubert, M. Święcicki, *Podstawowe problemy prawa pracy*, Warszawa 1957.
- Wagner B., *Wynagrodzenie za pracę (Pojęcie, prawna ochrona i źródła regulacji)*, „Studia z zakresu prawa pracy i polityki społecznej” 1996.
- Wagner B., *Wynagrodzenie za pracę i jego związek z pracą. Człowiek, obywatel, pracownik. Studia z zakresu prawa. Księga Jubileuszowa poświęcona Profesor Urszuli Jackowiak*, „Gdańskie Studia Prawnicze”, 2007, t. XVII.
- Wronkowska S., Zieliński M., *Problemy i zasady redagowania tekstów prawnych*, Urząd Rady Ministrów, Warszawa 1993.
- Wróblewska K., *Ochrona wynagrodzenia w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego*, „Praca i Zabezpieczenie Społeczne” 1999, nr 2.
- Zieliński M., *Wykładnia prawa. Zasady, reguły, wskazówki*, Warszawa 2012.
- Żywolewska K., *Zawarcie umowy cywilnoprawnej zamiast umowy o pracę – wybrane problemy* [w:] *Elastyczne formy zatrudnienia i organizacji czasu pracy*, red. A. Biełliński, A. Giedrewicz-Niewińska, M. Szablowska-Juckiewicz, Warszawa 2015.

Netografia

Słownik języka polskiego <https://sjp.pwn.pl/slowniki/periodycznie.html> [dostęp: 19.12.2017].

STRESZCZENIE

Niniejszy artykuł stanowi próbę ustalenia znaczenia terminu „wynagrodzenie” w ujęciu przepisów ustawy – o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, która zawiera legalną definicję tego pojęcia. Ustawa posługuje się również zwrotami „wynagrodzenie ze stosunku pracy” oraz „egzekucja z wynagrodzenia za pracę”, co skłoniło do postawienia pytania, czy ustawowa regulacja posługuje się zwrotem „wynagrodzenie” w tym samym znaczeniu, co w powyższych wyrażeniach. W artykule dokonano analizy de lege lata poszczególnych elementów składających się na prawną definicję terminu „wynagrodzenie”, dostrzegając występujące niespójności systemowe oraz powstające problemy na styku relacji ustawowej aparatury pojęciowej.

Słowa kluczowe: postępowanie egzekucyjne w administracji, praca, wynagrodzenie, wynagrodzenie za pracę

SUMMARY

This article is an attempt to determine the meaning of the term „remuneration” within the meaning of the provisions of the Act on Enforcement Proceedings in Administration, which contains a legal definition of this term. The Act also uses the phrases „remuneration from the employment relationship” and „execution from remuneration for work”, which led to the question whether the statutory regulation uses the phrase „remuneration” in the same sense as in the above expressions. The article analyzes *de lege lata* the individual elements constituting the legal definition of the term „remuneration”, recognizing the existing system inaccuracies and emerging problems at the junction of the statutory conceptual apparatus.

The beginning of the research showed that the legal definition of remuneration fails as a result of legislative incorrectness – *idem per idem* error. Further research has shown that the subject matter of the analyzed term, on the one hand, refers to the area of labour law, but in a peculiar way shapes the meaning of the analyzed expression. For the purposes of enforcement in administration, the Act treats certain benefits as remuneration for work, which in the area of labour law are not such benefits. Thus, the established term „remuneration” significantly differs from the legal treatment of remuneration for work performed by science and labour law jurisprudence. Moreover, the conducted research has shown that the scope of meaning of the analyzed term does not converge with other terms used in the Act, i.e. „remuneration from employment relationship” and „execution from remuneration for work”. The above led to a thesis on the existence of conceptual confusion, not only in view of the systemic discrepancies between the labour law and the enforcement procedure in administration, but also in the internal space of the act itself.

In the final part, postulates *de lege ferenda*, which should ensure the existential security of persons subject to enforcement proceedings in the administration from remuneration for work, were carefully formulated.

Keywords: enforcement proceedings in administration, work, remuneration, remuneration for work